

Rya kyrka

56.2460, 13.1936

Den nuvarande Rya kyrka är ritad av byggmästare J. Hallberg från Ängelholm, vars ritningar sedan godkändes av Johan Fredrik Åbom på Överintendentsämbetet. Den uppfördes på 1870-talet som ersättning för en medeltida kyrka.

Efter att man sålt inventarierna på auktion lämnades den gamla kyrkan att bli ruin.

När den första medeltida kyrkan uppfördes någon gång i slutet av 1100-talet på en kulle vid Rya, var det möjligen munkarna vid Herrevads kloster som uppförde kyrkan. De över en meter tjocka väggarna var byggda av gråsten.

Det var när den gamla kyrkan i mitten av 1800-talet blivit för liten för den snabbt växande befolkningen på orten som sockenstämman beslutade att bygga en ny kyrka. Det bodde då i församlingen tusen invånare men de gamla kyrkan rymde bara 132 personer.

I kyrkan torn hänger två klockor. Storklockan som ursprungligen gjöts 1727, och som tillhört den gamla kyrkan i Rya, göts om 1925. Lillklockan är gjuten 1973 av M & E Ohlssons klockgjuteri i Ystad.

Den nya kyrkan har drabbats av problem med murverket och tegelstenar har bytts flera gånger. Bland annat skedde 1928 en renovering under ledning av domkyrkoarkitekt Theodor Wåhlin, liksom i mitten av 1900-talet då arbetet leddes av en annan domkyrkoarkitekt, Elier Graebe. Även senare har det skett både utvändiga och invändiga renoveringar.

Altaret med det tredelade altarskåpet som är målat av konstnären Pär Siegård, tillkom vid restaureringen 1949-50. Här finns också mittpartiet av en äldre altartavla som är daterad till slutet av 1500-talet. Vid restaureringen anskaffades också nya bänkar.

Predikstolen som är från 1875 men som har omändrats flera gånger, senast 1950, har målningar av Gert Kaffa.

Dopfunten i sandsten är från slutet av 1100-talet eller början av 1200-talet och är tillverkad i den så kallade Mörarpsmästarens verkstad, och tillhör en grupp dopfuntar som även bland annat finns i Mörarps, Munka Ljungby och Össjö kyrkor.

Även ljuskronan av malm som hänger i koret kommer från den gamla kyrkan, och daterar sig till 1600-talet.

Kyrkans orgeln byggdes 1970 av Anders Persson i Viken.

Källor:

Pdf: "Rya kyrka. Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning". Lunds stift 2016. jais arkitekter Kristina Simonsson.

Webb: Örkelljunga pastorat.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.